

1850.

DEEDASCHIE

Zaterdag

den 31 Julij.

De prijs der Courant is, door het gehele Koninkrijk, franco per post, in 't jaar f 9:00, half jaar f 4:50, kwartaal f 2:25.

Alle Inzendingen van Brieven, Advertentien, enz., geschieden aan de uitgever, welke laatste men verzocht om Zegel te stellen.

DE KAMER VAN VAKANTIE

de kamer van vakantie van den 29. Julij tot en met den 30. Augustus 1850, houdende de artikelen 40, 41, 42, 43, 54, van het Dekreet van den 30. Maart 1810, en de artikelen 29, 30 en 32 van het Dekreet van den 6 Julij 1810; heeft, na voorgaande deliberatie, goedgevonden te bepalen, zoo als bepaald wordt bij deze, dat de kamer van vakantie in dit jaar beurtelings zal worden gepresideerd door de Heeren Mr. HENDRIK VAN DER BURGH en CORNELIS GARBASIUS, Presidenten in dit Hof, en voorts bestaan uit de Heeren Mrs. DANIEL JACOB HEENEMAN, DAVID WESTENBERG, JACOBUS DOUW LOKE, GERLOF JACOB JORDENS, Jonkheer WILLEM ANTONI BICHON VISCH, GEORGE CORNELIS HAGEMAN en EVERT REIN VAN NES van Mierkerk, Raden.

De Kamer hare teregtzettingen zal houden tweemaal ter week, en wel
Maandag den 2 Augustus, Vrijdag den 10 September,
Dingsdag den 3 dito, Saturday den 11 dito,
Vrijdag den 13 dito, Maandag den 13 dito,
Saturday den 14 dito, Dingsdag den 14 dito,
Maandag den 16 dito, Vrijdag den 24 dito,
Dingsdag den 17 dito, Saturday den 25 dito,
Vrijdag den 27 dito, Maandag den 27 dito, en
Saturday den 28 dito, Dingsdag den 28 derzelfde maand.
Dingsdag den 31 dito,

De derde der Civiele Kamer hare zittingen weder beginnen op Vrijdag den eersten October en de eerste Civiele Kamer op Maandag den vierden derzelfde maand.

In het afschrift dezer aan den Heer PROCUREUR-GENERAAL worden ter hand gesteld, ten einde hiaraan de noodige publiciteit te geven.

Gedaan in algemeene vergadering van het Hoog Geregts-Hof voornoemd, den 17 Julij 1850.

Bij absentie van den Heer Eersten President:
De President
Geesen door mij Procureur-Generaal VAN HUGENPOTH
bij bovengemelde Hofs: In kennisse van mij fungerenden Eersten Griffier,
A. W. PHILIPSE J. H. SPEIRMAN.

N E D E R L A N D E N

BREDA, — 29sten Julij.

De Groninger Courant van dingsdag den 27sten, en de Leeuwarder Courant van denzelfden datum, behelzen een wijdloopig verslag van het verblijf en de verrichtingen van Z. M. in beide steden tusschen den 19den en 27sten dezer, en van die der drie vorstelijke personen in laatstgemelde stad. Wij zullen niet in bijzonderheden treden, welke de noord-nederlandsche dagbladen reeds voor ons gelegenheid gehad hebben te melden, maar willen ons bij de opmerking bepalen, dat de onopgemerkte taal der beide bladen de innigste, en geenszins gehuichelde liefde van Groningers en Vriezen voor de vorstelijke familie beter aan den dag legt dan de hoogdravende stijl van sommige dagbladen in zekere gewesten, ten verleden jare, die echter aldra door hoon en laster gevolgd zijn geworden. Wij vernemen ook niet, dat Z. M. het raadzaam geoordeeld heeft, vele gunstbewijzen in die provincien uit te deelen, wel wetende, dat Hij zulks, om de liefde der inwoners derzelven te winnen, niet noodig had. De vraag of het uitreiken van ridderorden en andere belooningen aan sommigen, ten verleden jare, wel enige erkenning en niet veel meer zwarte ondankbaarheid verwekt heeft, laten wij, om vredes wille, onbeslist.

Laatstgemelde vier Couranten laat, bij gelegenheid van het vereerend bezoek, door de vorstelijke personen, van de stad Leeuwarden, volgens ons oordeel, lang niet ongepast, eene geslachtstaf volgen van des Konings voorvaderen in rechte linie, van den eersten vrieschen stadhouder uit het Huis van Nassau, WILLEM Lodovikus, geboren in 1560 en in 1620 overleden, af tot op den laat-

den stadhouder der Vereenigde Provincien, WILLEM V, de gedenkteekenis van onzen liever koning, toe. Dergelijke herinneringen, welke de eere van 's Konings kroon, welke de eere van 's Konings bezoek in hunne provincien heeft te hebben uitgemaakt, ten minsten in twijfel durfden trekken.

Wij kunnen niet nalaten, de volgende zes slotregelen van een zeer aardig, bij opgemaakte gelegenheid gemaakt en door opgemaakte Leeuwarder Courant medegegeeld versje over te nemen, hetwelk aldus luidt.

Bragt ons dit feest, een feest zoo Mij,
Als immer werd gevierd,
Drie vorsten uit het Friessche bloed!
Prent, grift het in uw' geest,
En kind en kindkind in 't gemoot,
Het Friesch Drie Koningsfeest!

Z. K. H. de prins van Oranje is, gisteren morgen ten tien ure te Brussel aangekomen.

—De drukkers en redacteurs, der dagbladen van Gent, Namen en Verviers, welke in regten betrokken zijn, zijn niet in lochtenis genomen. De heer Paot, uitgever (Stroo-man) van den Belgier te Brussel, zit sedert veertien dagen gevangen. De Courier des Pays-Bas meent, dat zijn uitgever ook weldra gevat zal worden.

De heer Z. M. bevestigd, de thans nog bestaande koningen van regenten over de huizen van Arrest alhier en te Eindhoven te ontbinden en het kollegie in deze onze stad samen te stellen als volgt: tot vice-president: den heer Mr. J. F. de Roij, en tot leden: de heeren Mr. C. J. van den Heuvel, P. L. Faas, J. C. van Nassen en J. C. van Mierlo.

—Te Brussel zijn gisteren, hoogstwaarschijnlijk ten gevolge der maatregelen tegen de periodieke drukpers in Frankrijk (zie hier onder, art. Parijs), slechts de volgende fransche dagbladen aangekomen, te weten: de Moniteur, de Gazette de France, de Messenger des Chambres, de Quotidienne, de Drapeau Blanc en de Universel.

Het Journal de Gand, dat reeds in den besten geest geschreven wordt, trekt tegen deze maatregelen, de periodiek drukpers betreffende, hevig te velde, ten gevolge van welke, zegt het, »dagbladen, waarin aanzienlijke kapitalen steken en die inkomsten opleveren, en, uit hoofde daarvan, onder de bescherming der wetten op den eigendom gesteld zijn, eensklaps vernietigd worden. Wanneer een particulier iemand van zijn eigendom berooft, heeft zulke rofen; wanneer een gouvernement iemand het ziele ontheemt, dan wordt zulke rofen bevestigd. Zoo dat de confiscatie, hoezeer bij het Charter verboden, onder voorwendsel van veiligheid van den Staat, weder in werking gebragt zijn.»

Omtrent de eerste gevolgen van dien maatregel, laat het dagblad zich hoofdzakelijk aldus uit: »Parijs is, naar men zegt, in een doodsche neerslagtigheid gedompeld. Onze correspondent meldt ons, dat alle de bankiers-huizen de fondsen, die zij uit de departementen ontvangen, terug zenden. Daar zijn afzeggingen naar alle kanten gezonden van de bestellingen, welke onlangs gedaan waren. De fondsen zijn vijf procent gevallen en zouden nog meer gevallen zijn, indien de spekulant op daling zelve ze niet opgehouden hadden, uit vrees, dat een sterkere daling hunne schuldenaars de mogelijkheid benemen mocht, om hen te betalen. Men voegt er bij, dat het bekkende hof, sedert de laatste week, in de continue gespekeerd heeft.»

Van eenen anderen kant vernemen wij, dat men, op den 27sten, te Parijs, bijlang niet gerust was over hetgeen er des avonds zou knaden voorvallen. De fondsen waren dien middag nog 3 procent gevallen, en daar werd nog sterker daling te gemoet.

zien, wanneer de onvermijdelijke orders tot verkoop van buiten-lands zouden gekomen zijn. Alle de bankiers-kantoren waren gesloten en niemand kon een enkel kroonstuk voor papier krijgen.

— De Engelsche papieren hebben niets van belang aangebracht. In een kapittel van de orde van den Kousenband, den vorigen dag door den koning gehouden, was de koning van Wurtemberg met de insignien van die orde versierd geworden.

S P A N J E.

Madrid, — 15den Julij.

Men verzekert op nieuw, dat de heer *Aguado* zich, in de maand September, met zijne geassocieerden, herwaarts zal begeven, om te onderhandelen over het groote door hem gevormde ontwerp, om de geheele Spaansche schuld op zich te nemen.

VERBODEN TOEGANG TOT DE STAAT.

ANCONA, — 9 Julij.

De Commissarissen van wege Rusland en Engeland, krachtens het traktaat, met de bepaling van de grenzen van het vasten land van Griekenland belast, zijn alhier aangekomen en zullen binnen kort, dezelfde werkzaamheden beginnen.

Sedert korten tijd is het gerucht alhier in omloop, dat verscheidene bataillons engelsche troepen op de Ionische eilanden zouden worden ingescheept, om naar Malta overgebracht te worden. De oorzaak dezer verplaatsing van troepen is onbekend.

D U I T S C H L A N D.

Frankfort, — 26sten Julij.

Men verzekert, dat de duitsche bondsvergadering binnen kort een besluit zal nemen, waarbij het nadrukken van boeken door geheel Duitschland zal verboden worden. Oostenrijk en Pruisen dringen het meest op dien maatregel aan.

F R A N K R I J K.

Paris, den 26sten Julij.

Ten gevolge van een uitgevaardigd verdrag, door alle 's Konings ministers ondertekend, heeft Z. M. onderscheidene ordonnances uitgevaardigd, alles gedagteekend van gisteren, bij welke, 1° de *verkiezing der periodieke drukpers van de afgevaardigden*, ten gevolge waarvan geen dagblad, maatschappelijk of semi-periodiek geschrift zal maken het licht, zonder voorafgegaane autorisatie, welke alle drie maanden zal moeten worden vernieuwd en ieder oogenblik ingetrokken zal kunnen worden; 2° de *kamer van de afgevaardigden der departementen ontbonden wordt*; die maatregel is genomen ten gevolge der in het werk gestelde maatregelen om de kiezers, gedurende de jongste werkzaamheden der kies-kollegien, om den tuim te liden en te bedriegen; 3° de *kies-kollegien tegen den haer en leden September aanteaande worden bijeengeroepen* en de vergadering der *Pairs* en der *Afgevaardigden* tegen den 28sten van deze maand belegd wordt; de samenstelling dezer kies-kollegien wordt bij een andere ordonnantie geregeld, waarvan de considerans luidt als volgt: besloten hebbende, het hervatten der verkiezingen te beletten, welke op de jongste operatien der kies-kollegien eenen nadeeligen invloed hebben uitgeoefend, en willende dienovereenkomstig de regelen der verkiezingen, waarvan de ongeligheden ons bij ondervinding gebleken zijn, volgens de grondbeginselen van het Constitutioneel Charter, hervormen, hebben wij (de koning) de noodzakelijkheid erkend, om van ons recht gebruik te maken, ten einde, door van ons uitgevaardigde akten, in de veiligheid van het Staat te voorzien en iedere onderneming, waarbij de waardigheid van ons kroon bezaagd wordt, te keer te gaan, enz.

In weervol was het gerucht, dat de afgevaardigden, ordonnances eenige volksbewegingen zouden veroorzaken, is gisteren alles rustig gebleven. Laat in den avond zijn er echter eenige pogingen, om wanorde te verwekken, in de wijk, waarin het Palais-Royal is gelegen, maar binnen weinige minuten verijeld. Boven de straat bleven eenige niet geautoriseerde dagbladen getrukt, sommige van welke namen in vermelding. Zij bevatten een door een groot aantal onbekende personen (zwaam) der onderscheiden oppositie bladen geteekend protest tegen de ordonnantie op de periodieke drukpers. Daar zijn dienvolgens maatregelen genomen, opdat deze ordonnantie ten strengste ten uitvoer worde geleid. Om te voorzien heeft de prefect van politie een bevelschrift uitgevaardigd, dat ten wij de voornaamste bepalingen alhier laten volgen.

Een persoon, die gedrukte papieren in omloop zal brengen, waarin de wettige naam, het wettelijke beroep en de woonplaats van den schrijver of drukker niet wordt opgegeven, of deze papieren het publiek ter lezing zal brengen, zal voor den commissaris van politie vervolgd worden en de papieren worden onbehaald of weggenomen. Van de afgevaardigden, die de kamer, krachtig als anderszins houdt, en daarin de ordonnantie van den 26sten dezer op de drukpers

verboden dagbladen of papieren ter lezing legt, zal vervolgd worden als schuldig aan de misdaden, welke uit het lezen dezer papieren zouden kunnen spruiten; zullende zijn huis provisioneel gesloten worden.

Le Courrier Français, le Journal des Debats, le Constitutionnel, le Journal de Commerce, la France Nouvelle, le Temps, en la Tribune des Departements hebben de bij de ordonnantie voorgeschreven autorisatie niet kunnen bekomen, zoo dat de uitgaaf dezer dagbladen provisioneel geschorst is.

— De heer *de Bourmont* is te Parijs aangekomen. Hij heeft te Algiers eene gouvernements-commissie daargesteld, tot dat in het bestuur van dat regentschap nader zal zijn voorzien.

Mengelingen.

NOG IETS OVER DE LAATSTE KONINKLIJKE BESLUITEN, AANGAANDE HET ONDERWIJS EN DE TAAL.

(Tweede Artikel.)

Thans was het ja gebroken. Na maanden er nog maanden gelezen worden, tegen welke men den aanval richtte, en die men van de algemeene minachting prijs geven kon. Want dadelijk den Koning zelve in zijne regering aan te tasten, durfde men niet te ondernemen, daar, behalven dat klein aantal verachtelijke aanstokers, deze overal de liefde en het vertrouwen zijner onderdanen en van buiten de algemeene achting genoot. Maar iets anders was het; hoewel geheel naar willekeur en zonder op de letteren geen van weergondset te letten, het beginsel van verantwoordelijkheid der Ministers op den voorgrond te plaatsen, en alzoo, ten minste in de oogen van het publiek, de daden der Regering uitwendig op rekening te stellen der Ministers. — Hierdoor toch kon men reeds dadelijk het uitziende hevigheid eenen man aanvallen, die ten allen tijde met onwrikbare moed en standvastigheid 's Konings besluiten had ondersteund; een staatsman, wiens vastheid van karakter en beginselen men vreesde; die, tot geluk van het Vaderland, door onzen Vorst naar waarde werd geschat, maar, door de door verguizing en openstapeling van beleedigen, door de onmoedigd, ja, kon het zijn, uit het Algemeen Bestuur werd verdreven, of ten minste aan de Natie hatelijk moest gemaakt worden.

De omstandigheden bragten mede, dat deze hoofdpersoon hunner keuze, de heer *van Maanen*, vele vijanden en tegenstanders had; trouwens, deze bijzonderheid was aan de historici der factie niet onbekend. — Wij willen hier geen onderzoek, of deze minister mogelijk eenige aanleiding daartoe kan gegeven hebben. — Zeker ten minste is het, dat de hoofdzakelijke reden dezer vijandschap bij de onschrijvers en leden der factie hem geenszins tot onrecht verstrekt.

Immers, de heer *van Maanen* was hoofd van de regerlijke magt. De factie verlangde, bovenal en dadelijk, de inbrenging der als toen bestaande wetten tegen oproer en trauwzucht, met *avec ces lois point de salut* (2); de heer *v. M.* was, op zeer goede gronden, waarvan de uitkomst de waarheid ten vollen bewezen heeft, tegen elke verzachting in de verordeningen op de drukpers. De factie wenschte de instelling der *jury*, op heere van de strafeloosheid; de heer *v. M.* verklaarde stellig niet toe te geven aan een instelling, die met het Nederlandsche volkswet in strijd was. — De factie drong aan op *ministerieel* (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (12) (13) (14) (15) (16) (17) (18) (19) (20) (21) (22) (23) (24) (25) (26) (27) (28) (29) (30) (31) (32) (33) (34) (35) (36) (37) (38) (39) (40) (41) (42) (43) (44) (45) (46) (47) (48) (49) (50) (51) (52) (53) (54) (55) (56) (57) (58) (59) (60) (61) (62) (63) (64) (65) (66) (67) (68) (69) (70) (71) (72) (73) (74) (75) (76) (77) (78) (79) (80) (81) (82) (83) (84) (85) (86) (87) (88) (89) (90) (91) (92) (93) (94) (95) (96) (97) (98) (99) (100) (101) (102) (103) (104) (105) (106) (107) (108) (109) (110) (111) (112) (113) (114) (115) (116) (117) (118) (119) (120) (121) (122) (123) (124) (125) (126) (127) (128) (129) (130) (131) (132) (133) (134) (135) (136) (137) (138) (139) (140) (141) (142) (143) (144) (145) (146) (147) (148) (149) (150) (151) (152) (153) (154) (155) (156) (157) (158) (159) (160) (161) (162) (163) (164) (165) (166) (167) (168) (169) (170) (171) (172) (173) (174) (175) (176) (177) (178) (179) (180) (181) (182) (183) (184) (185) (186) (187) (188) (189) (190) (191) (192) (193) (194) (195) (196) (197) (198) (199) (200) (201) (202) (203) (204) (205) (206) (207) (208) (209) (210) (211) (212) (213) (214) (215) (216) (217) (218) (219) (220) (221) (222) (223) (224) (225) (226) (227) (228) (229) (230) (231) (232) (233) (234) (235) (236) (237) (238) (239) (240) (241) (242) (243) (244) (245) (246) (247) (248) (249) (250) (251) (252) (253) (254) (255) (256) (257) (258) (259) (260) (261) (262) (263) (264) (265) (266) (267) (268) (269) (270) (271) (272) (273) (274) (275) (276) (277) (278) (279) (280) (281) (282) (283) (284) (285) (286) (287) (288) (289) (290) (291) (292) (293) (294) (295) (296) (297) (298) (299) (300) (301) (302) (303) (304) (305) (306) (307) (308) (309) (310) (311) (312) (313) (314) (315) (316) (317) (318) (319) (320) (321) (322) (323) (324) (325) (326) (327) (328) (329) (330) (331) (332) (333) (334) (335) (336) (337) (338) (339) (340) (341) (342) (343) (344) (345) (346) (347) (348) (349) (350) (351) (352) (353) (354) (355) (356) (357) (358) (359) (360) (361) (362) (363) (364) (365) (366) (367) (368) (369) (370) (371) (372) (373) (374) (375) (376) (377) (378) (379) (380) (381) (382) (383) (384) (385) (386) (387) (388) (389) (390) (391) (392) (393) (394) (395) (396) (397) (398) (399) (400) (401) (402) (403) (404) (405) (406) (407) (408) (409) (410) (411) (412) (413) (414) (415) (416) (417) (418) (419) (420) (421) (422) (423) (424) (425) (426) (427) (428) (429) (430) (431) (432) (433) (434) (435) (436) (437) (438) (439) (440) (441) (442) (443) (444) (445) (446) (447) (448) (449) (450) (451) (452) (453) (454) (455) (456) (457) (458) (459) (460) (461) (462) (463) (464) (465) (466) (467) (468) (469) (470) (471) (472) (473) (474) (475) (476) (477) (478) (479) (480) (481) (482) (483) (484) (485) (486) (487) (488) (489) (490) (491) (492) (493) (494) (495) (496) (497) (498) (499) (500) (501) (502) (503) (504) (505) (506) (507) (508) (509) (510) (511) (512) (513) (514) (515) (516) (517) (518) (519) (520) (521) (522) (523) (524) (525) (526) (527) (528) (529) (530) (531) (532) (533) (534) (535) (536) (537) (538) (539) (540) (541) (542) (543) (544) (545) (546) (547) (548) (549) (550) (551) (552) (553) (554) (555) (556) (557) (558) (559) (560) (561) (562) (563) (564) (565) (566) (567) (568) (569) (570) (571) (572) (573) (574) (575) (576) (577) (578) (579) (580) (581) (582) (583) (584) (585) (586) (587) (588) (589) (590) (591) (592) (593) (594) (595) (596) (597) (598) (599) (600) (601) (602) (603) (604) (605) (606) (607) (608) (609) (610) (611) (612) (613) (614) (615) (616) (617) (618) (619) (620) (621) (622) (623) (624) (625) (626) (627) (628) (629) (630) (631) (632) (633) (634) (635) (636) (637) (638) (639) (640) (641) (642) (643) (644) (645) (646) (647) (648) (649) (650) (651) (652) (653) (654) (655) (656) (657) (658) (659) (660) (661) (662) (663) (664) (665) (666) (667) (668) (669) (670) (671) (672) (673) (674) (675) (676) (677) (678) (679) (680) (681) (682) (683) (684) (685) (686) (687) (688) (689) (690) (691) (692) (693) (694) (695) (696) (697) (698) (699) (700) (701) (702) (703) (704) (705) (706) (707) (708) (709) (710) (711) (712) (713) (714) (715) (716) (717) (718) (719) (720) (721) (722) (723) (724) (725) (726) (727) (728) (729) (730) (731) (732) (733) (734) (735) (736) (737) (738) (739) (740) (741) (742) (743) (744) (745) (746) (747) (748) (749) (750) (751) (752) (753) (754) (755) (756) (757) (758) (759) (760) (761) (762) (763) (764) (765) (766) (767) (768) (769) (770) (771) (772) (773) (774) (775) (776) (777) (778) (779) (780) (781) (782) (783) (784) (785) (786) (787) (788) (789) (790) (791) (792) (793) (794) (795) (796) (797) (798) (799) (800) (801) (802) (803) (804) (805) (806) (807) (808) (809) (810) (811) (812) (813) (814) (815) (816) (817) (818) (819) (820) (821) (822) (823) (824) (825) (826) (827) (828) (829) (830) (831) (832) (833) (834) (835) (836) (837) (838) (839) (840) (841) (842) (843) (844) (845) (846) (847) (848) (849) (850) (851) (852) (853) (854) (855) (856) (857) (858) (859) (860) (861) (862) (863) (864) (865) (866) (867) (868) (869) (870) (871) (872) (873) (874) (875) (876) (877) (878) (879) (880) (881) (882) (883) (884) (885) (886) (887) (888) (889) (890) (891) (892) (893) (894) (895) (896) (897) (898) (899) (900) (901) (902) (903) (904) (905) (906) (907) (908) (909) (910) (911) (912) (913) (914) (915) (916) (917) (918) (919) (920) (921) (922) (923) (924) (925) (926) (927) (928) (929) (930) (931) (932) (933) (934) (935) (936) (937) (938) (939) (940) (941) (942) (943) (944) (945) (946) (947) (948) (949) (950) (951) (952) (953) (954) (955) (956) (957) (958) (959) (960) (961) (962) (963) (964) (965) (966) (967) (968) (969) (970) (971) (972) (973) (974) (975) (976) (977) (978) (979) (980) (981) (982) (983) (984) (985) (986) (987) (988) (989) (990) (991) (992) (993) (994) (995) (996) (997) (998) (999) (1000)

Overigens behoorde het mede tot de groote verdiensten, waardoor onze eerbiedwaardige Vorst de eer van staatshoofdelijkheid in den nieuwen Nederlandschen Staat wettig verkreef, dat er een echt Nederlandsche volksgeslacht en burgerij werden geboren. Dezen waren onmogelijk, zoolang in zekere bepaalde *fransche* taal en *fransche* zeden en daardoor later en meer veldwinnende *fransche* denkbeelden werkzaam bleven. De oude taal des lands te herstellen, in bescherming te nemen en zelfs te bevoorregten, was dus geenszins willekeur, onbegrijpelijkheid, dwang of oprindiging, maar het was ware wijsheid, het was de wettige herstelling van een oud recht, de billijke wettiging van een overblijfsel van vreemde overheersching. Ondanks dat — wij durven zulke gerastelijk vragen, zonder veel van te veel te zeggen — was er een minister die de Koning met die kracht en die standvastigheid

(*) Met deze wetten, geen heil of heland.

ondersteunde, als de heer A. M. En was dit niet veel de oorzaak, waardoor deze staatsman in het zuidelijk gedeelte des Rijks, met menigvuldige pogingen kwam en zich dien ten gevolge zeer velen tot vijanden maakte? Want, het was niet bij de mindere klassen, dat deze bepaling zwaarigheden ontmoette; deze hadden nimmer nog zoo geheel alle herdenken aan hunne voorvaders uitgeschud; maar in die hoogere standen der maatschappij, waar men, voor lang reeds, vreemde taal en vreemde zeden boven zijne eigene had verkozen; bij die zogenaamde mannen van studie, die, uit gebrek aan eigene instellingen, bij het vroeger langdurig gemis van eigen volksbestaan, vltugtig eenen cursus van oppervlakkige en windende kennis en geleerdheid bij den vreemdeling waren gaan doorloopen; niettemin langdurig genoeg, om van karakter en inborst ten volle te vervreemden.

Met geveinsden en huichelenden eerbied voor de Konings onschendbaarheid, had men azoo listig zijne kwaadaardige keuze gevestigd op den man die, om deze en meer andere redenen, als minister, de meeste vijanden had. Door den invloed van dezen staatsman op de regering was het mogelijk vengroot voor te dragen, wakte men het wantrouwen tegen de regering zelven op. Door te gelijker tijd de publieke aandacht te vestigen op een omtrek, die reeds veel tegenspraak had ontmoet, en breed uit te weiden over het willekeurige, drukkende en bespottelijke derzelve, vond men nieuwe oorzaken tot bittere aanvallen tegen den persoon hunner keuze; en door het gedurig beschimpen van den persoon, werd de tegenstand tegen de zaak ook steeds grooter. — Maar, enz.

Maar er was meer nog. — Ten einde echt Nederlandschen Volksgesest en Burgerzin te kunnen aankweeken, moest allen invloed van gemeenlijke taal afgevoerd, op de wereldlijke aangelegenheden van dit Rijk, zoo al niet vernietigd, dan toch minder uitgebreid en vooral minder gevaarlijk worden gemaakt. Van daar de vernietiging der kleine seminariën; in de daad niet anders dan kweekscholen der domheid en onkunde, en de oprigting van het Collegium Philosophicum, welke instelling, ware weldaad voor de Natie had kunnen worden, indien zij dezelfde had weten te waarderen.

De bevestiging van een *laarzaam* Rijk der Nederlanden en de opwekking tot echt Nederlandschen Volksgesest en Burgerzin was dus, en zoo, franschgezinden, en aan revolutionairgezinden eenen doorn in het vleesch. — Van daar die monsterachtige verseniging tusschen oprechte gelovigen en volstrekte ongelovigen; tusschen uitramontanen en vringers van de schijnbaarstanders der alleenheersching en lofredenaars van den Koningsmoord, tusschen Aristocraten en Jacobijnen, kerkom, tusschen slaven en velden. Men verlangde geen eigenzinnig, om dad mede daarvoor eigene vorderen; eigene vorderen en vorderen zou verliezen; en wat ook, moesten dus de verhevene en heilvolle ontwerpen van het Hoofd van den Staat worden verijdeld, en daar deze het volkomen vertrouwen zijner onderdanen bezat, het wantrouwen der Natie werden gaande gemaakt jegens de raadslieden van den Troop, ja tegen de zamenstelling van het Rijk zelven; de meet en meet toenemende verbroedering tusschen Noorden en Zuiden moest worden tegengegaan; en zelfs (zoo als de bestaande correspondentie ons geleerd heeft) een geboren Hollander, maar gezins eens geacht Hollander, materialen leveren, waaraan niets ontbrak dan waarheid en nauwkeurigheid, maar die niettemin tot het doel bleefden, waartoe men wenschte te komen.

Den bevestiging hardt doorgaans listig in zijne ontwerpen dan een oprecht. Het alke zijne kunstgreep dat zijn praktijk bekend, weet hij te verbergen, wat voor hem verbergen moet worden. Hij verstaat de kunst, om eenen vreesachtigen ontwerpen eenen vrees te geven, maar houdt het eigenlijke doel geheim. Hij is dus niet bekend; voor dat hij ontmaskerd is. — De oprechte daartegen verlist noch verbergt niets; hij ligt geheel het doel zijner ontwerpen dadelijk open; maar daar de weldadige strekking van die zaak, vooral in regeringszaken, dikwerf in een ver verschiet van de werkelijkheid ligt, en te veel van momentane opofferingen vereischt wordt, wordt hij door zeer velen miskend; tot dat de tijd daar is en eene gelukkige uitkomst zijne ontwerpen betrouwt. — Hij bedriegt dus bedriegt de schijn, maar bij de eerste ten voor-, en bij de andere, helaas ten nadeele. — En dit was ook hier het geval met den Gouvernament, zelfs niet het beste, is volmaakt. Veel minder nog kan een regering, al ware zij nog zoo zacht en rechtvaardig, het allen naar wensch maken. Ook hier zal, vooral bij ontwerpen van goede omvattings, dikwerf de schijn haar tegen zijn, en is dit eene algemeene waarheid, van dubbele toepassing, wordt zij op onze staats. — Ook de fatie wist es gevoelde ziele. Het men de regering, dan zijn veldten, geduldig de uitkomst

later weldadige ontwerpen afgewacht, dan zou geheel Nederland hebben ondervonden, hoe veel dank het zijnen tegenwoordigen Koning verschuldigd was. Maar neen! Het Volk van Nederland laat zich meer en meer medeslepen; het verkiest ijdele theprien boven de realiteit, en versmaadt de hand, die het wel deed. — Wat blijft er dus nu aan de regering over? ... Aan alle kwalijkgezinden weder voorwendsel te ontrukken; elken schijngrond weg te nemen, en zich dan, als regering, met kracht te handhaven!

LETTERKUNDIG BERIGT.

Karakters uit den aanzienlijken en burgerstand, geschildert in huisselijke tafereelen, door Mejufvrouw C. M. D. E. Te Amsterdam, bij SCHALEKAMP en VAN DE GRAMPPEL, 1830. 300 bladz. in 8°; de prijs is . . . . . f 3,00.

Indien zijn vernuft, overdreven gevoeligheid en schilderingen van eene geheel denkbeeldige wereld de voornaamste vereischten van Romans waren, dan zouden wij schroomen, deze tafereelen aan onze lezers aan te bevelen. Maar indien, in de afbeelding van de gewone verschijningen, tiranny van ouders en het overdreven Idealismus der meeste verhalen van dezen tijd, de Roman-lezer zich gaarne eens bij het meer wezenlijke ophoudt, dan verdienen de tafereelen van Mejufv. E. niet geheel op zijde geschoven te worden. Zij vertoon ons de menschen, niet door het bedrieglijk kunstlicht van eene overspannen verbeelding verlicht, maar zoo als de werkelijkheid ze ons in den dagelijkschen omgang leert kennen; dat is niet zoo goed en ook niet zoo slecht als zij in de verhalen van lateren tijd geschildert zijn.

De eenvoudigheid, zedelijke strekking en echt Hollandsche, zij vergoeden hier het gemis van grootsche schilderingen, steunende op de eene, bij den vreemdeling, vaak ten koste van hooger vermaachte, ingevlochten geestigheid.

De lezing dezer tafereelen moge dan al niet verbaazing en afschrik ten gevolge hebben, zij ondermijnt ook niet de grondslagen van het standig menschen-geluk, bij het achterlaten van een ledig, dat noch door de gemaskeerde ondeugd, noch door de verijnde geheugten van de, tot prijzenswaardige zwakheid verhevene zonde.

Deze bundel bevat vijf verhalen: 1° *Meer geluk zonder Godsdienst*, welks strekking reeds uit den titel blijkt. Dit verhaal is in brieven vervat en deelt dan ook in het goede en kwade van deze wijze van romanschrijven. Het 2° verhaal, ten opschrift dragende: *Arabella Doornheim, of het holsche obmerk eener huichelares verijeld*, bevat eenen vreesachtigen lary meestal in hare eigene netten gevangen wordt, en de voorkomende karakters met waarheid en met mees, dan in het eerste tafereel, No. 1, *of de familie Bergerhout, of de gewone overvloed verijeld, dikwijls zorgeloozheid*, is de verijelde bevestiging eener waarheid, die wij in het gewone leven bijna dagelijks konnen opmerken, en ook dit tafereel hebben wij met afgelezen. Minder beviel ons No. 4: *het bezoek aan mijn vriendin in de hoofdstad, of het ongeluk drukt dikwijls de, waar wij hetzelfde niet verwachten*, niet, omdat de verijelde verkondigde waarheid door de ondervinding wordt tegengesproken, maar om de hoogst onwaarschijnlijke ontknooping en of liever wending der verhaald wordende bijzonderheden. Menschen, gelijk die welke in dit tafereel geschildert worden, veranderen niet zoo spoedig op de enkele toespraak van een tweeden. Dit strijdt met de maatschappij en de ervaring en behoort ofschoon de hoofdpersonen hier zeer eenvoudig zijn, echter even zeer tot de denkbeeldige wereld, als de verijelde verijelde. Het 5° verhaal kan als een voorbeeld van een uitverijeld tafereel beschouwd worden. Het bevat een voorbeeld van een jongeling, wien het geluk is te beurt gevallen, een verstandig, en een luytzaamheid te bezitten. Onzes meening is, dat onderwerp niet eene partij getrokken, waartoe luytzaamheid vatbaar is, doch wij herhalen het, dat tafereel is eene niet uitgewerkte schets, die, onder de hand van Mejufv. E., wellet in een goed voltooid geheel zou kunnen worden herschapen. Het de bevoegdheid der, van het Haard, bij eene naauwkeurige herziening het verijelde en eene beschaving van hare goeden aanleg, met ontwerpen.

BRIEF WISSELING.

De inzender van den brief uit Oosterhout wordt verzocht, den naam des schrijvers aan de Redactie op te geven, doordien de geschriften van dien aard steeds in aanmerking kunnen komen.

MARKT-PRIJZEN

DER STAD BREDA,
van den 30 Julij 1830.

Het Nederl. Muddo Tarwe	3, 97
Het dito dito Rogge	4, 89
Het dito dito Boekweit.	0, 00
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	0, 15
Een lucht Tarwe-brood, van een pond Nederl.	0, 23
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	0, 36
Een Nederl. pond Tarwen-Meel.	0, 50
Een dito pond Boekweits-Meel.	0, 21
Een dito pond Boter.	0, 80

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:

J. G. OOSTERBAAN, Pz. Weduwnaar van
E. C. R. Geboers,

C. M. MAES, van 's Bosch.

Leijden, 25 Julij 1830.

NB. Is ons verig. No. is abusievelijk niet opgegeven achter de
naamteekening van J. G. Oosterbaan Pz., Weduwnaar
van E. C. R. Geboers.

EXTRA-ORDINAIRE VERKOOPING

VAN SPIEGELS, PLATEN en SCHILDERIEN.

Op Dinsdag den 5den en Vrijdag den 6den Augustus 1830,
des voormiddags ten 10 ure, in het gewone Vendhuis op de Ha-
vertmarkt te Breda, zullen, ten verzoeke van Mejufvrouw de Weduwe
D. E. HAAN, Onderneempster van Publieke Verkoopingen, door
het Ministerie van de Heeren JACOB VAN NAERSSSEN,
Notaris, en G. H. S. BERT VAN DEN ENDE, Griffier,
worden verkocht:

Een DUIZENDTAL SPIEGELS, PLATEN,
en SCHILDERIEN, in alle soorten en grootten, met
en zonder GEMAILLEERDE LIJSTEN, de
Platen en Schilderen, zoo in KLEUREN als ZWART,
ROOD, GEEL en MAHONIEFOUTEN
KLEUREN; verder eene partij MEUBEL- en
BUREAU-REKERS als: KABINETTEN, SECRETAIRES,
en CHIFFONNIERS, STOELLEN met TRIJF-
TUNINGEN, BEDDEN, LEDIKAN-
TEN, enz.

Alle welke goederen, den dag voor de Verkooping, op de ge-
woone men, kunnen worden gezien.

TE HUUR om tegen 1° November, 1830 te aanvaarden,

Een kapitale en zeer royale HEEREN HUIZINGE,
gelegen op de Boschstraat, te Breda, bestaande uit NEGEN
KAMERS, BEHANGEN VERTREKKEN,
KEUKEN, ZONDER REGEN- en WELPOMPEN,
KELDER, ZONDER STALLING voor PAAR-
DE, REMISE voor RIJTUIGEN, en GROOTE
TALLEN met differente VRUCHTBOOMEN.

De huur met gefrankeerde brieven bij A. J. VAN ALPHEN,
Notaris te Breda, en G. MOOLENBERG,
Aanw. te Breda.

Voor vast werk worden gevraagd eenige POTTENBAKKERS
KNECHTEN, en MAASKORSTEN, te Leur,
bij Breda; de daggelden zullen gerekend worden na hunne
bekwaamheden; de vier eerst aangenomene knechten zal-
len een woning voor hunne huishouding genieten.

VERKOOPING

J. A. C. S. op
den 11 Augustus 1830, des voormiddags ten 10 ure, bij J. KTE-
VITS, in het Dorp te 's Prinsentage, publiek VERKOO-
PING: althande MOLENMAKERS GEREED-
SCHAPPEN, als: een ASREEP, lang ruim 270 ellen,
met WIELWERK, KAAPSTANDERS, en
BEOLLEN, ZWAANTROSSEN, ROERREEP,
met 4 WIELWERKEN voorzien van METALEHARTEN,
STEEN- en SLEDEBLOKKELEN, en een voor
HANDTAKES, en een voor
te maken, nog verscheidene, schroeven, RIEPEN, SHEL-
TEN, WEN, KELDERWINDEN, IJZEREN
BROOMEN, IJZEREN KETTINGEN,
OLMEN, VISBLOKKELEN met 3 SPILLEN,
PALM- en OKHOUT, voor STAVEN, GANG-
MALENNEN, en OLMEN ROLLEN, en
verder alle GEREEDSCHAPPEN, voor MOLEN-
MAKERS, althande een partij AFBRAAK, be-
staande in KOZIJNEN, VENSTERS, DEUREN,
BANKEN, RIJLEN, PLANKEN enz. — Alles
aan de Verkooping.

VERKENDING

Burgemeester en Wethouders der stad Breda zullen, op
zaterdag den 11 Augustus 1830, des morgens ten elf ure bij de

schrijving AANBESTEDEN de van Gemeentens
benodigde UNIFORMEN voor de SCHUTTEREN,
bestaande in: ROKKEN, BROEKEN, SCHAKOFS,
ZWAARTEDEASSEN, SLOFKOUSSEN,
TROMMEN, enz.

De voorwaarden van Aanbesteding en Modellen zullen, acht dagen
voor de besteding, ter Secretarij aldaar ter visie liggen, terwijl de
billetten van inschrijving voor den 13 Augustus bevorens vruchtloos
behoren te zijn ingezonden.

Oosterhout, den 24 Julij 1830.

Burgemeester en Weth., vout
(get.) J. HALLUNGES,
Ter Orde van de
De Secretaris
(get.) B. LUKWEL.

Door T. L. THOMPSON, Boekhandelaar te Rotterdam,
is uitgegeven en tevens bij BROESE & COMP te Breda
en verder alom verkrijgbaar gesteld.

DE MARTELAAREN OF DE ZEGEPAAE,
DER CHRISTELIJKE EKEGODS,
door F. A. DE CHATEAUBRIAND, in het
fransch door M. A. VAN STEENW. in het
Pastoor van Zoetermeer en Zegwaard; drie deelen in
met heerlijk gegraveerde platen en vignetten, voor den ge-
ringen prijs van f 7-50.

H. Brieven uit alle eeuwen der Christelijke Tijdsrekening, 1ste
Bundel (bij teekening) f 1-80.
De 2de Bundel van dit belangrijk werk is ter perse en zal
zeer spoedig volgen.

NIEUWE WERKEN, welke bij Intekening
den uitgegeven bij de GEBROEDERS DE
RICHTS te Amsterdam, en buiten Intekening
tot verhoogden Prijs te bekomen zijn:

1. Algemeen Woordenboek
DER ZAMENHANG, in een Boekdeel, uit te
geven in 30 a 40 Livraisons te 50 cents of 64 cents Franco
per post, gedrukt met gebelgd papier, en met
selijk daartoe vervaardigd Velin, papier, enz.
De Eerste Aflevering wordt afgeleverd en
ten successievelijk volgen.

2. OUVRES COMPLETTES
de l'abbé de la Riviere, nouvelle edition en un seul volume,
quatre Livraisons a f 3,50. De Tweede Livraison wordt
geleverd, terwijl de Derde, alreeds ter perse ligt.
Van de uitgave der Oeuvres de Delelle, in 18 a 20 Deel-
jes, in 32° (klein formaat) zal te gelijke tijde het 7de
8ste en 9de Deeltje gereed zijn.

3. TIJDSSTROOM of OBSERVATIE-
DIGE KAART DER NEDERLANDSE,
enz. Met Hoogstezelve toestemming opgedragen aan
den Koning, door D. BÜDDINGH, uit te geven in drie
bladen, op Atlas Velin Papier. Prijs, bij Intekening, met de
hierbij behoorende handleiding, in gr. 8°, f 8,50. De Inte-
kening staat nog open tot Julij aanstaande, als wanneer de
uitgave zal geschieden en de prijs op f 9,50 zal worden
gebracht.

4. GALERIJ VAN NEDERLANDSE
DICHTERS, behelzende derzelver
beknopte levensschetsen, van de vroegste tijden tot op
heden, door P. G. WITSEN GEBROEDERS
en 2° zestal a f 1,20. Het Deel van de
N. A. en MARIA FESSE, door de
SCHER, PIETRO GONZALEZ HOFF,
ADRIAAN HOFF, DAN R. RAFAELS
CAMPHUIS, en P. TRUSSCRIVE-
REUS, zal binnen kort gereed zijn.

5. TAFEREL VAN HET HEELAL,
bevattelijke en onderhoudende Beschouwing van het
spansel en van den Aardbol, door J. G. SOMMER,
Hoogleeraar te Praag. Uit het Hoogduitsch van
naar den tweeden verbeterden en ten derde
Deel met 15 platen. Prijs, bij Intekening, f 1,50.
Deel ligt ter perse.

6. G. B. G. N. D. B. E. G. L. S. U. N. D. E. N. H. E. N. A.
TUURKUNDE, of
zooewel in het algemeen, als in het bijzonder, de Genees-
kunde, zonder behulp van de Wetenschap, getogen voorgedra-
gen, door N. O. L. A. R. N. O. T. T. M. D. enz., uit het En-
gelsch vertaald, naar de tweede uitgave, door A. C. O. O.
D. E. M. A. N.

Het Eerste Deel van dit niet te overtreffen werk zal
mede binnen kort gereed zijn.

Bij BROESE & COMP te Breda is ter perse, en zal spoedig
digste door hen worden uitgegeven:

SCHONHOF'S NEDERLANDSE GEMEENEGESCHIED-
DE, door J. S. VAN DER VADELLANDS, door
ten, door J. A. D. SPIRAN, in het
bij de Koninklijke Militaire Akademie, door J. A. D. S. A. N. A. N.
Hoogleeraar aan genoemde Akademie.